

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “ความสามารถในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขในการดำเนินกิจกรรมของศูนย์สุขภาพชุมชน สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถในการปฏิบัติงาน ปัญหาอุปสรรคและแนวทางการแก้ปัญหาของอาสาสมัครสาธารณสุข ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากอาสาสมัครสาธารณสุขจำนวนทั้งสิ้น 241 คน ที่ปฏิบัติงานในศูนย์สุขภาพชุมชน ศูนย์ภาค 6 กลุ่มตึกสิน จำนวน 5 แห่ง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test และ F-test ผลการศึกษา มีดังนี้

อาสาสมัครสาธารณสุขส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุเฉลี่ย 53.71 ปี สมรสแล้ว จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีอาชีพค้าขาย/กิจการส่วนตัว มีรายได้ครอบครัวเฉลี่ย 9,629 บาท/เดือน ปฏิบัติงานเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขมานานประมาณ 10 ปี และอาศัยอยู่ในชุมชน 40 ปี โดยสมาชิกในครอบครัวสนับสนุนให้ทำหน้าที่อาสาสมัครสาธารณสุข มีสถานที่ทำงานซึ่งเป็นทั้งที่ตั้งของศูนย์สุขภาพชุมชนและใช้เป็นที่อยู่อาศัยของอาสาสมัครสาธารณสุข/ผู้นำชุมชนหรือบุคคลอื่น ในด้านความสามารถในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขทั้ง 4 ด้าน คือด้านศูนย์ข้อมูลข่าวสารของชุมชน ด้านการให้บริการและดำเนินกิจกรรม ด้านการส่งต่อผู้ป่วย รวมทั้งด้านการดำเนินกิจกรรมสาธารณสุขอื่น ๆ พบว่าอาสาสมัครสาธารณสุขมีความสามารถปฏิบัติงานได้ในระดับปานกลาง ส่วนปัญหาอุปสรรคที่พบจากการปฏิบัติงานมี 3 ด้าน ซึ่งมีในระดับน้อย ได้แก่ ปัญหาอุปสรรคที่เกิดจากตัวอาสาสมัครสาธารณสุข การบริหารจัดการของหน่วยงาน รวมทั้ง จากประชาชนและชุมชน ผลจากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัญหาอุปสรรคการปฏิบัติงาน ทั้งด้านตัวอาสาสมัครสาธารณสุข ด้านการบริหารจัดการ รวมทั้งด้านประชาชนและชุมชน มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการปฏิบัติงานทุกด้าน ยกเว้นด้านการส่งต่อผู้ป่วย และจากผลการทดสอบความสัมพันธ์ ระหว่างปัจจัยเกื้อหนุนกับความสามารถในการปฏิบัติงาน พบว่าการสนับสนุนจากสมาชิกในครอบครัวมีความสัมพันธ์กันทุกด้าน ส่วนรายได้มีความสัมพันธ์กับการทำงานด้านศูนย์ข้อมูลข่าวสารสำหรับสถานที่ตั้งของศูนย์สุขภาพชุมชนไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการปฏิบัติงานทุกด้าน แต่อาสาสมัครสาธารณสุขผู้ปฏิบัติงานกลับเห็นว่าควรมีการขยายพื้นที่ให้กว้างขวางขึ้น และควรตั้งแยกจากที่อยู่อาศัยเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนผู้ใช้บริการ

ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะเพื่อให้อาสาสมัครสาธารณสุขมีความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยสำนักอนามัยและศูนย์บริการสาธารณสุข ควรมีการเพิ่มขีดความสามารถในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข เกี่ยวกับการจัดทำโปสเตอร์ แผ่นพับ และควรจัดให้มีการอบรมเกี่ยวกับการดูแลรักษาสุขภาพตา การสร้างเครือข่าย การสร้างขวัญกำลังใจ การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่สำคัญ และอาสาสมัครสาธารณสุขจะต้องพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ